

Využití zemědělské půdy k nepotravinářským účelům – biomasové plodiny druhé generace pro energetické a materiálové využití

Jan Weger a kol. odboru fytoenergetiky VÚKOZ, v.v.i. Průhonice

Biomassové příp. energetické plodiny druhé generace – u nás zejména rychle rostoucí dřeviny, ozdobnice, schavnat, lesknice aj. – jsou perspektivními zemědělskými plodinami s produkčními i mimoprodukčními přínosy pro naše zemědělství i krajinu. Jejich hlavní produkt, lignocelulozní biomasu je možno využít v bioenergetice, stavebním průmyslu, krajinářství nebo jako surovinu pro bio rafinaci látek potřebných pro rozvíjející se obory bioekonomiky. Jejich porosty mají současně prokazatelné přínosy pro ochranu produkčního potenciálu půdy (eroze, humus), zvyšování biodiverzity krajiny a adaptaci na klimatickou změnu. Existuje velký potenciál pro zvýšení výnosu biomasových plodin šlechtěním a optimalizací pěstebních postupů. V praxi se nás zatím nejvíce uplatnily rychle rostoucí dřeviny (RRD = topoly, vrby, olše aj.), které se pěstují na cca 3000 ha. Kromě tradičních produkčních porostů tzv. výmladkových plantáží se v současnosti nabízí jejich pěstování v tzv. agrolesnických systémech, které kombinují na jednom pozemku produkční dřeviny s konvenční rostlinnou nebo živočišnou zemědělskou produkcí. Hlavními bariérami rozvoje pěstování RRD a biomasových plodin jsou vlastnická struktura zemědělské půdy (krátké pronájmy) a některá legislativa.